

2010
**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–10

50 marks

This section has two parts, Part A and Part B

- Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Part A – 40 marks

- Attempt Questions 1–8

Part B – 10 marks

- Attempt Question 9

Section II Pages 11–13

20 marks

- Attempt Questions 10–12
- Allow about 50 minutes for this section

Section III Pages 14–17

30 marks

- Attempt Questions 13–14
- Allow about 1 hour for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

50 marks

Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Part A – 40 marks

Attempt Questions 1–8

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Genesis 37:23–29

- 23 וַיְהִי כִּאֲשֶׁר-בָּא יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת-יוֹסֵף אֶת-כְּתָנָתוֹ
אֶת-כְּתָנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו:
- 24 וַיִּקְחֻהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבֶּרֶה וַתְּבוֹר רֶק אֵין בּוֹ מֵיִם:
- 25 וַיֵּשְׁבוּ לֵאכֹל-לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וַהֲנִה אֶרֶצַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה
מִגִּלְעָד וּגְמֻלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיִם:
- 26 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-אֶחָיו מִה-בָּצַע כִּי נִהַרְגָה אֶת-אֶחָיו וְכִסִּינוּ אֶת-דָּמוֹ:
- 27 לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנֻהוּ אֶל-תְּהִיבֹו כִּי-אֶחָיו בְּשָׂרֵנוּ הוּא
וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו:
- 28 וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מִדִּינִים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת-יוֹסֵף מִן-הַבֹּר
וַיִּמְכְּרוּ אֶת-יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת-יוֹסֵף
מִצְרָיִם:
- 29 וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל-הַבֹּר וַהֲנִה אֵין-יוֹסֵף בַּבֹּר וַיִּקְרַע אֶת-בְּגָדָיו:

- (a) Identify TWO examples of the construct state in this extract. 1
- (b) According to the extract and commentary, who is responsible for each of the following? 3

(i)	וַיִּפְשְׁטוּ	(verse 23)
(ii)	וַיִּקְחֻהוּ וַיִּשְׁלְכוּ	(verse 24)
(iii)	וַיִּמְשְׁכוּ	(verse 28)
(iv)	וַיָּבִיאוּ	(verse 28)

Question 2 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Genesis 39:7–18

- 7 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף
וַתֹּאמֶר שֹׁכֵבָה עִמִּי:
8 וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁת־אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יַדַּע אֵתִי מִהַבֵּית וְכָל
אֲשֶׁר־יִשְׁלֹוּ נָתַן בְּיָדִי:
9 אֵינְנִי גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשָׁךְ מִמֶּנִּי מֵאֻמָּה כִּי אִם־אוֹתָךְ
בְּאִשְׁרֵי אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לְאֱלֹהִים:
10 וַיְהִי כַּדְּבָרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם וָיוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהֶיהָ לְשֹׁכֵב אֶצְלָהּ
לְהוֹת עִמָּה:
11 וַיְהִי כַּחֲנֻם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיִתָּה לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתּוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי
הַבַּיִת שֵׁם בְּבִית:
12 וַתִּתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדּוֹ לֵאמֹר שֹׁכֵבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בַּיָּדָה וַיֵּנֶס
וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
13 וַיְהִי כִּרְאוּתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בַּיָּדָה וַיֵּנֶס הַחוּצָה:
14 וַתִּקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי
לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לְשֹׁכֵב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל:
15 וַיְהִי כַּשְּׁמֹעוֹ כִּי־הִרְיָמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּנֶס וַיֵּצֵא
הַחוּצָה:
16 וַתֵּנֶח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ:
17 וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא־אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר־
הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי:
18 וַיְהִי כַּחֲרִימִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּנֶס הַחוּצָה:

- (a) Account for the difference in vocalisation between הַבַּיִתָּה, הַבַּיִת and בַּבַּיִת in verse 11. **2**
- (b) Explain the phrase לְצַחֵק בָּנוּ in verse 14, according to the extract and commentary. **2**
- (c) Account for the multiple usage of וַיְהִי throughout this extract. **4**

Question 3 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Genesis 41:1–8

- 1 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעָה חָלַם וַהֲנֵה עֹמֵד עַל־הַיָּאָר:
- 2 וַהֲנֵה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מְרֹאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בְּאַחֲוִי:
- 3 וַהֲנֵה שֶׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאָר רָעוֹת מְרֹאָה וְדִקְנוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל־שֹׁפֶת הַיָּאָר:
- 4 וַתֹּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמְרֹאָה וְדִקְנוֹת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפוֹת הַמְרֹאָה וַהֲבִרְיָאֵת וַיִּקַּץ פְּרַעָה:
- 5 וַיִּשָּׁן וַיַּחֲלֹם שְׁנִית וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים עֹלֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטֹבוֹת:
- 6 וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים דִּקְנוֹת וְשִׁדּוּפֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן:
- 7 וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדִּקְנוֹת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וַהֲמַלְאוֹת וַיִּקַּץ פְּרַעָה וַהֲנֵה חֲלוֹם:
- 8 וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַתִּפְּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חֹרְשֵׁי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חַכְמֵיהָ וַיְסַפֵּר פְּרַעָה לָהֶם אֶת־חֲלֹמוֹ וַאֲיֵן־פֹּתֵר אוֹתָם לִפְרַעָה:

What information about Egypt in the time of Joseph can be deduced from this extract?
In your answer, refer to the extract and commentary.

5

Question 4 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Judges 6:11–16

- 11 וַיָּבֹא מִלְאָךְ יְהוָה וַיֵּשֶׁב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּעַפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ
אָבִי הָעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בֶּנוֹ חֹבֵט חֲטִים בְּגֵת לְחֵנִים מִפְּנֵי מִדְיָן:
12 וַיֵּרָא אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה עִמָּךְ גִּבּוֹר הַחֵיִל:
13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו גִּדְעוֹן בֶּן אֲדָנִי וַיֵּשׁ יְהוָה עִמָּנוּ וְלָמָּה מִצְאָתָנוּ כָּל־זֹאת
וַאֲנִי כָל־נַפְלָאֲתָיו אֲשֶׁר סָפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם
הֵעֲלָנוּ יְהוָה וְעַתָּה נִשְׁשָׁנוּ יְהוָה וַיַּתְּנֵנוּ בְּכַף־מִדְיָן:
14 וַיִּפֶּן אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר לָךְ בְּכֹחַךְ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכַּף
מִדְיָן הֲלֹא שְׁלַחְתִּידָּ:
15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בֶּן אֲדָנִי בְּמָה אוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה אֵלַי הַדָּל
בְּמִנְשָׁה וְאֲנֹכִי הַצֹּעִיר בְּבֵית אָבִי:
16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה כִּי אֵהְיָה עִמָּךְ וְהָכִיתָ אֶת־מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד:

- (a) Why does the extract state, concerning Gideon, חֹבֵט חֲטִים בְּגֵת (verse 11)? **1**
- (b) What or who was the מִלְאָךְ mentioned in verse 11? **2**
- (c) What qualities and characteristics are required of an Israelite leader? In your answer, refer to the extract and commentary. **3**

Question 5 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Judges 9:7–15

- 7 וַיִּגְדּוּ לַיּוֹתָם וַיִּלְךְ וַיַּעֲמֵד בְּרֹאשׁ הָרְגָרִזִּים וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא
וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמָעוּ אֵלַי בְּעַלִּי שָׁכֵם וַיִּשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים:
8 הָלוֹךְ הָלְכוּ הָעֵצִים לְמִשְׁחָ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לַזֵּית מְלוּכָה
[מֶלֶכָה] עָלֵינוּ:
9 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזֵּית הִחְדַּלְתִּי אֶת־דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יִכְבְּדוּ אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים
וְהִלַּכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים:
10 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לְהָאֵנָה לְכִי־אֵת מֶלְכִּי עָלֵינוּ:
11 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתֵּאֵנָה הִחְדַּלְתִּי אֶת־מֹתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהִלַּכְתִּי
לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים:
12 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לְגִפֶּן לְכִי־אֵת מְלוּכִי [מֶלְכִּי] עָלֵינוּ:
13 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגִּפֶּן הִחְדַּלְתִּי אֶת־תִּירוֹשֵׁי הַמִּשְׁמַח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים
וְהִלַּכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים:
14 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאֶטֶד לָךְ אַתָּה מֶלֶךְ־עָלֵינוּ:
15 וַיֹּאמֶר הָאֶטֶד אֶל־הָעֵצִים אִם בְּאַמֶּת אַתֶּם מִשְׁחִים אֲנִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם
בָּאוּ חֶסֶד בְּצִלִּי וְאִם־אֵין תֵּצֵא אֲשׁ מִן־הָאֶטֶד וְתֹאכַל אֶת־אַרְגִּי הַלְבָנוֹן:

Explain the meaning of the parable in this extract. In your answer, make specific reference to the extract and the commentary.

4

Question 6 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Judges 14:1–7

וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תְּמַנְתָּה וַיֵּרָא אִשָּׁה בְּתִמְנַתָּה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים:	1
וַיַּעַל וַיִּגְדֹּל לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רְאִיתִי בְּתִמְנַתָּה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קָחוּ אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה:	2
וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הֲאִין בְּבָנוֹת אַחִיךָ וּבְכָל־עַמִּי אִשָּׁה כִּי־אָתָּה הוֹלִיד לְקַחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הָעַרְלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ קַח־לִי כִּי־הִיא יִשְׁרָה בְּעֵינַי:	3
וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מִי־הָיָה הִיא כִּי־תִאָּנֶה הוּא־מִבְּקֶשׁ מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים מְשָׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל:	4
וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תְּמַנְתָּה וַיָּבֹאוּ עַד־כְּרָמִי תְּמַנְתָּה וְהִנֵּה כְּפִיר אַרְיֹת שֹׁאֵג לְקַרְאָתוֹ:	5
וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיִּשְׁסַעְהוּ כְּשֶׁסַּע הַגִּדִי וּמָאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה:	6
וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לְאִשָּׁה וַתִּישָׁר בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן:	7

(a) What is the function of:

(i) ה in הֲאִין (verse 3)?	1
(ii) כ in כְּשֶׁסַּע (verse 6)?	1

(b) The commentators disagree as to the subject of the verb מִבְּקֶשׁ (verse 4). 3

What are the implications of their differing views?

Question 7 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ezra 1:1–7

- 1 ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר־יהוה מפִּי ירמיה העיר
יהוה את־רוח־כְּרֹשׁ מֶלֶךְ־פָּרֶס וַיַּעֲבֹר־קוֹל׃ בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמַכְתָּב
לְאָמֹר:
- 2 כֹּה אָמַר כְּרֹשׁ מֶלֶךְ־פָּרֶס כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לְבָנוֹת־לּוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה:
- 3 מִי־בָכֶם מְכָל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וְיִבֶן אֶת־בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
- 4 וְכָל־הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גֵר־שָׁם יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מִקְדָּמוֹ
בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבְרִכּוּשׁ וּבְבִהְמָה עִם־הַנֶּדָּכָה לְבַיִת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלַם:
- 5 וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאֲבוֹת לִיהוּדָה וּבְנֵימָן וְחַכְמָנִים וְהַלֵּוִיִּם לְכָל־הָעִיר
הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלֹת לְבָנוֹת אֶת־בַּיִת יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
- 6 וְכָל־סִבִּיבֵיהֶם חִזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל־כֶּסֶף בְּזָהָב בְּרִכּוּשׁ וּבְבִהְמָה
וּבְמִגְדָּנוֹת לְבָד עַל־כָּל־הַתְּנֹדָב:
- 7 וְהַמֶּלֶךְ כֹּרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כָּלִי בֵּית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא נְבוּכַדְנֶצַּר
מִירוּשָׁלַם וַיָּתֶנּם בְּבַיִת אֱלֹהָיו:

- (a) Parse לְכָלוֹת (verse 1), giving root, *binyan* and tense/aspect. 1
- (b) Who gave what, and to whom, in verse 6? 3

Question 8 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ezra 10:12–17

- 12 וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כְּדַבְּרֶיךָ וּכְדַבְּרֵךְ עָלֵינוּ
לַעֲשׂוֹת:
- 13 אֲבָל הָעָם רַב וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאִין כָּח לַעֲמֹד בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה
לֹא־לָיוּם אֶחָד וְלֹא לַשָּׁנִים כִּי־הִרְבִּינוּ לַפֶּשַׁע בְּדַבַּר הָהוּא:
- 14 יַעֲמֹדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכָל אֲשֶׁר בָּעֲרִינוּ הַחֲשִׁיב נָשִׁים
נְכָרִיּוֹת יָבֹא לַעֲתִים מְזֻמָּים וְעִמָּהֶם זְקֵנֵי־עִיר וְעִיר וּשְׁפִטָּה עַד
לַחֲשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ עַד לְדַבַּר הָהוּא:
- 15 אֲדָּ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וַיַּחֲזִיגָה בֶּן־תַּקֻּנָּה עֲמָדוֹ עַל־זֹאת וּמִשְׁלָם וּשְׁבֹתִי
הַלֹּוֹי עֲזָרָם:
- 16 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי הַגּוֹלָה וַיִּבְדְּלוּ עֲזָרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי הָאֲבוֹת לְבֵית
אֲבֹתָם וְכָלֶם בְּשִׁמּוֹת וַיֵּשְׁבוּ בַּיּוֹם אֶחָד לַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי לְדִרְיוֹשׁ הַדְּבָר:
- 17 וַיָּכֻלוּ בְּכָל אֲנָשִׁים הַחֲשִׁיבֹו נָשִׁים נְכָרִיּוֹת עַד יוֹם אֶחָד לַחֲדָשׁ
הָרֵאשִׁוֹן:

- (a) What is the syntactical difficulty in relation to the words קוֹל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ (verse 12)? **1**
- (b) Why are בֶּן־עֲשָׂהאֵל and בֶּן־תַּקֻּנָּה mentioned in verse 15? **1**
- (c) Account for the use of the name בְּנֵי הַגּוֹלָה (verse 16). **2**

Section I (continued)

Part B – 10 marks

Attempt Question 9

Answer the question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

In your answer you will be assessed on how well you:

- demonstrate knowledge and understanding of the prescribed text(s) relevant to the question
- communicate ideas and information using relevant examples
- present a logical and cohesive response

Question 9 (10 marks)

Read the extracts, then answer in ENGLISH the question that follows.

Genesis 37:19–20

- 19 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו הֲנֵה בָּעַל הַחֲלֹמֹת הָלָזָה בָּאָה:
20 וְעַתָּה לָכֵן וְנַהַרְגֶהוּ וְנִשְׁלַחֵהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאֶמְרֵנוּ חִיָּה רָעָה
אֲכָלָתָהּ וְנִרְאָה מִה-יְהוָה חֲלֹמָתוֹ:

Genesis 41:11–12

- 11 וַנַּחֲלֶמְהָ חֲלוֹם בְּלֵילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלָמֵנוּ:
12 וְשֵׁם אֹתָנוּ נָעַר עֲבָדֵי עֶבֶד לְשֵׁר הַטֹּבָחִים וְנִסְפְּרָלוֹ וַיַּפְתָּר-לָנוּ
אֶת-חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ פֶּחַ לָמוֹ פִּתְרָה:

Genesis 41:25–26

- 25 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים
עָשָׂה הַגִּיד לְפַרְעֹה:
26 שִׁבְעַת פָּרִת הַטֹּבָת שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַטֹּבָת שִׁבְעַת שָׁנִים
הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא:

What is the significance of dreams to the story of Joseph? In your answer, refer specifically to each of the extracts.

10

Section II — Prescribed Text – Mishna

20 marks

Attempt Questions 10–12

Allow about 50 minutes for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Question 10 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 4:5

הָיָה רוֹכֵב עַל הַחֲמֹר, יֵרֵד; וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לֵירֵד, יַחְזִיר אֶת פָּנָיו;
וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת פָּנָיו, יִכּוֹן אֶת לְבוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ
הַקִּדְּשִׁים.

- (a) Why, according to the commentary, does the text state:
- (i) וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לֵירֵד; and 1
  - (ii) וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת פָּנָיו? 1
- (b) Discuss the need for such detailed regulations concerning prayer, as implied in this Mishna. In your answer, make reference to the time and method of prayer and the obligation to pray. 4

Question 11 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 6:5

בִּרְךָ עַל הַיַּיִן שֶׁלפָּנֵי הַמְּזוֹן, פָּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁאַחַר הַמְּזוֹן. בִּרְךָ עַל
הַפְּרָפְרָת שֶׁלפָּנֵי הַמְּזוֹן, פָּטַר אֶת הַפְּרָפְרָת שֶׁאַחַר הַמְּזוֹן. בִּרְךָ עַל
הַפֶּת, פָּטַר אֶת הַפְּרָפְרָת; עַל הַפְּרָפְרָת, לֹא פָּטַר אֶת הַפֶּת. בֵּית
שִׁמְעִי אוֹמְרִים: אֵף לֹא מַעֲשֶׂה קִדְּרָה.

- (a) Why does the Mishna state בִּרְךָ עַל הַפֶּת פָּטַר אֶת הַפְּרָפְרָת whereas later it states עַל הַפְּרָפְרָת לֹא פָּטַר אֶת הַפֶּת? 2
- (b) To what does אֵף לֹא מַעֲשֶׂה קִדְּרָה refer when the Mishna states בֵּית שִׁמְעִי? 2

Question 12 (10 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 7:3

כִּיצַד מְזַמְּנִין? בְּשִׁלְשָׁה — אֹמֵר "נִבְרָךְ"; בְּשִׁלְשָׁה וְהוּא —
אֹמֵר "בָּרְכוּ"; בַּעֲשָׂרָה — אֹמֵר "נִבְרָךְ לֵאלֹהֵינוּ"; בַּעֲשָׂרָה
וְהוּא — אֹמֵר "בָּרְכוּ". אֶחָד עֲשָׂרָה וְאֶחָד עֶשֶׂר רַבּוּא. בְּמֵאָה —
אֹמֵר "נִבְרָךְ לַה' אֱלֹהֵינוּ"; בְּמֵאָה וְהוּא — אֹמֵר "בָּרְכוּ"; בְּאַלְפֵי
— אֹמֵר "נִבְרָךְ לַה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל"; בְּאַלְפֵי וְהוּא —
אֹמֵר "בָּרְכוּ"; בְּרַבּוּא — אֹמֵר "נִבְרָךְ לַה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמְּזוֹן שְׂאֵכְלָנוּ"; בְּרַבּוּא וְהוּא
— אֹמֵר "בָּרְכוּ". כַּעֲנִין שֶׁהוּא מְבָרֵךְ, כִּךְ עוֹנִין אַחֲרָיו: "בְּרוּךְ ה'
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמְּזוֹן
שְׂאֵכְלָנוּ". רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי אֹמֵר: לְפִי רַב הִקְהֵל הֵן מְבָרְכִין.
שְׁנָאִמַר (תהלים סח, כו): "בְּמִקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים יְיָ מִמִּקְוֹר
יִשְׂרָאֵל". אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: מִה מְצִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֶחָד מֵרַבִּין
וְאֶחָד מֵעֲטִין — אֹמֵר "בָּרְכוּ אֶת ה'". רַבִּי יִשְׁמְעֵאל אֹמֵר:
"בָּרְכוּ אֶת ה' הַמְּבָרֵךְ".

- (a) What is the relevance of the statement by Rabbi Yose the Galilean, 2
לְפִי רַב הִקְהֵל הֵן מְבָרְכִין to the rest of this Mishna?
- (b) Compare and contrast the teachings of Rabbi Akiva and Rabbi Yishmael in this 4
Mishna.
- (c) Select FOUR examples from this Mishna that identify the language as 4
'Mishnaic' as opposed to 'Biblical' Hebrew. In your response, refer to style,
grammar or vocabulary and justify your choice of examples.

Section III — Unseen Text – Tanakh

30 marks

Attempt Questions 13–14

Allow about 1 hour for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Question 13 (15 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Joshua succeeds Moses*

Context: *Joshua instructs the Israelites*

Joshua 1:1–9

- 1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן
מִשְׁרַת מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
- 2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מָתָּה וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
- 3 כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נִתְּנוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
אֶל־מֹשֶׁה:
- 4 מִחֲמַדְבָּר וְהַלְבָּנוֹן הַזֶּה וְעַד־הַנֶּחֱרָר הַגָּדוֹל נְהַר־פָּרָת כָּל אֶרֶץ הַחֲתִים
וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מִבּוֹא הַשָּׁמֶשׁ יְהִיָּה גְבוּלְכֶם:
- 5 לֹא־תִיָּצֵב אִישׁ לַפָּנִיךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶחָיָה
עִמָּךְ לֹא אֶרְפֶּךָ וְלֹא אֶעֱזֹבְךָ:
- 6 חֹזֶק וַאֲמִץ כִּי אַתָּה תִּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי
לְאַבוֹתָם לָתֵת לָהֶם:
- 7 רַק חֹזֶק וַאֲמִץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּךְ מֹשֶׁה
עַבְדִּי אֶל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׁמָאוֹל לְמַעַן תִּשְׁכִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ:
- 8 לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפֶּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלָה לְמַעַן
תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכְּתוּב בּוֹ כִּי־אֲנִי תִצְלִיחַ אֶת־דְּרָכְךָ וְאֲנִי תִשְׁכִּיל:
- 9 הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֹזֶק וַאֲמִץ אֶל־תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת כִּי עִמָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ:

Question 13 continues on page 15

Question 13 (continued)

Glossary:

תשכיל	<i>you may be successful</i>
והגית	<i>and you shall recite (meditate)</i>
ערץ	<i>to be terrified</i>
תחת (חתת)	<i>be dismayed</i>
אמץ	<i>to be courageous</i>

- (a) What factors, referred to in verse 1, led to Joshua's appointment as leader of the Israelites? **2**
- (b) Who is speaking to whom in verse 2? **1**
- (c) (i) Identify THREE geographical features mentioned in verse 4. **2**
(ii) Why are geographical features mentioned in verse 4? **1**
- (d) Parse the following words, giving root, *binyan* and tense/aspect.
(i) תִּנְחִיל (verse 6) **1**
(ii) תִּסְוֶר (verse 7) **1**
- (e) Identify the grammatical components of the word מִפִּיָּךְ (verse 8). **2**
- (f) The phrase חֹזֶק וְאַמֵּץ occurs three times in verses 6–9. **5**
Describe the challenges facing Joshua that are reflected by the use of this phrase.

End of Question 13

Question 14 (15 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: David at Ein Gedi

Context: David spares Saul's life

1 Samuel 24:1–11

- 1 וַיַּעַל דָּוִד מַשְׁם וַיֵּשֶׁב בַּמְצֻדוֹת עַיִן-גִּדִּי:
- 2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פִלְשְׁתִּים וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בַּמְדְּבָר עַיִן גִּדִּי:
- 3 וַיִּקַּח שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בַּחֹר מִכָּל-יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ לִבְקֹשׁ אֶת-דָּוִד וְאֶנְשָׁיו עַל-פְּנֵי צוּרֵי הַיַּעֲלִים:
- 4 וַיָּבֹא אֶל-גְּדֵרוֹת הַצֹּאן עַל-הַדֶּרֶךְ וְשָׁם מַעְרָה וַיָּבֹא שָׁאוּל לְהִסְדֹּךְ אֶת-רִגְלָיו וְדָוִד וְאֶנְשָׁיו בִּירְכְּתֵי הַמַּעְרָה יֹשְׁבִים:
- 5 וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר-אָמַר יְהוָה אֵלֶיךָ הִנֵּה אֲנֹכִי נֹתֵן אֶת-אִיבֶיךָ [וְאִיבֶיךָ] בְּיָדְךָ וְעָשִׂיתָ לוֹ כַּאֲשֶׁר יִטֹּב בְּעֵינֶיךָ וַיִּקָּם דָּוִד וַיַּכֶּת אֶת-כִּנְף-הַמַּעֲלִל אֲשֶׁר-לְשָׁאוּל בַּלֵּט:
- 6 וַיְהִי אַחֲרֵי-כֵן וַיֵּךְ לִב-דָּוִד אֹתוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-כִּנְף אֲשֶׁר לְשָׁאוּל:
- 7 וַיֹּאמֶר לְאֶנְשָׁיו חָלִילָה לִּי מִיְּהוָה אִם-אֶעֱשֶׂה אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה לְאֹדְנִי לְמַשִּׁיחַ יְהוָה לְשַׁלַּח יָדִי בּוֹ כִּי-מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא:
- 8 וַיִּשְׁפֹּעַ דָּוִד אֶת-אֶנְשָׁיו בַּדְּבָרִים וְלֹא נָתַנָּם לָקוּם אֶל-שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מִהַמַּעְרָה וַיֵּלֶךְ בַּדֶּרֶךְ:
- 9 וַיִּקָּם דָּוִד אַחֲרֵי-כֵן וַיֵּצֵא מִן-הַמַּעְרָה [מִהַמַּעְרָה] וַיִּקְרָא אַחֲרֵי-שָׁאוּל לֵאמֹר אֹדְנִי הַמֶּלֶךְ וַיִּבֶט שָׁאוּל אַחֲרָיו וַיִּקֶּד דָּוִד אַפָּיִם אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ:
- 10 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשָׁאוּל לָמָּה תִּשְׁמָע אֶת-דְּבָרִי אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מִבְּקֹשׁ רַעְתֶּיךָ:
- 11 הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ אֶת אֲשֶׁר-נִתְּנָה יְהוָה וְהַיּוֹם וְהַיּוֹם בְּיָדִי בַּמַּעְרָה וַאֲמַר לְהִרְגֶּךָ וּתְחַס עָלֶיךָ וַאֲמַר לֹא-אֶשְׁלַח יָדִי בְּאֹדְנִי כִּי-מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא:

Question 14 continues on page 17

Question 14 (continued)

Glossary:

בלט	<i>stealthily</i>	מצדות	<i>wilderness</i>
חלילה לי	<i>(God) forbid</i>	יעלים	<i>wild goats</i>
וישסע	<i>he rebuked</i>	גדרות	<i>enclosure</i>
ויבט	<i>and he looked</i>	ירכתי	<i>end of/back of</i>
ויקד	<i>and he bowed</i>	מעיל	<i>coat/cloak</i>
תחס (חוס)	<i>to show pity</i>		

- (a) Parse the following words, giving root, *binyan* and tense/aspect. 1
- (i) שָׁב (verse 2) 1
- (ii) לְבַקֵּשׁ (verse 3) 1
- (b) Describe Saul's movements as outlined in verses 2 and 3. 2
- (c) Account for the use of the word אָזַל in verses 3 and 4. 2
- (d) Explain David's behaviour as described in verses 6–8. 3
- (e) Explain the use of the *Qeré Ketiv* in verses 5 and 9. 2
- (f) Describe the different ways that David demonstrated his loyalty to the king on meeting him face to face (verses 9–11). 4

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE

BLANK PAGE